

บทที่ 4

ผลการทดลอง

1. ผลการเก็บตัวอย่าง

1.1 ได้ทำการเก็บตัวอย่าง ดินบริเวณใต้ต้นปानศรนารายณ์ เศษใบแห้งของปานศรนารายณ์ เศษต้นปานศรนารายณ์ที่ตายแล้ว (รูปที่ 4.1) น้ำคั้นจากใบปานสด จากอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 40 ตัวอย่าง และดินบริเวณใต้ต้นปานศรนารายณ์ เศษใบแห้งของปานศรนารายณ์ น้ำคั้นจากใบปานสด น้ำที่ซึ่งอยู่ตามพื้นดินโรงงานผลิตเชือก (รูปที่ 4.2) จากอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อีก 40 ตัวอย่าง

2. ผลการคัดแยกเชื้อราที่ผลิตเอนไซม์เซลลูเลส

2.1 ผลการคัดแยกเชื้อราขั้นที่หนึ่ง โดยใช้วิธีการของ Mandels และ Sternberg (1976) ด้วยอาหารสูตร Czapek 's dox medium ที่มีกระดาษกรองเป็นแหล่งคาร์บอนเมื่อนำไปบ่มที่อุณหภูมิห้องนาน 1 สัปดาห์ จะเห็นเส้นใยของเชื้อราที่สามารถย่อยเซลลูโลส เจริญอยู่บนกระดาษกรองที่จมอยู่ในอาหารเหลว และบริเวณรอยต่อของกระดาษกรองส่วนที่อยู่ในอากาศ (รูปที่ 4.3) ในขั้นตอนนี้ได้เชื้อรารวมทั้งสิ้น 45 isolates ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.1-4.5

2.2 ผลการคัดแยกเชื้อราขั้นที่สอง โดยใช้วิธีการของ Hankin และ Anagnostakis (1977) โดยดูการเกิดวงใสบนอาหารสูตร CMC medium เมื่อราดทับด้วย 0.1 % Congo red (รูปที่ 4.4) ได้เชื้อราที่ทำให้เกิดวงใสบนอาหารทดสอบ 23 isolates ได้แก่ Isolates ที่ 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 36, 37, 39, และ 43

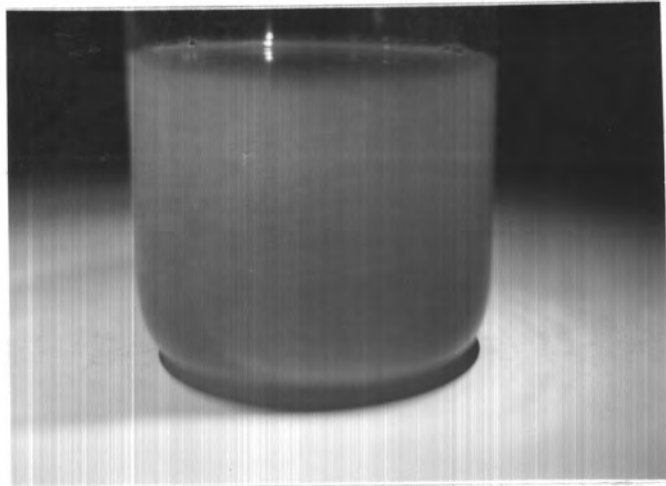
2.3 ผลการคัดแยกเชื้อราขั้นที่สาม โดยใช้วิธีของ ھرรหหห ๒๕๓๒) ด้วยอาหารสูตร production medium (รูปที่ 4.5) ได้เชื้อราที่สามารถสร้างเอนไซม์ได้ดีที่สุด 7 isolates เชื้อราทั้ง 7 isolates คือ Isolates ที่ 13, 36, 37, 6, 19, 23, และ 11 จากผลการทดลองพบว่าที่อุณหภูมิ 30 °C เชื้อรา isolate ที่ 13 และ 36 ให้ปฏิกิริยาเอนไซม์เซลลูเลสสูงที่สุดในกลุ่มของเชื้อราที่คัดแยกได้ แสดงผลไว้ในตารางที่ 4.6

รูปที่ 4.1 ก. เศษดินจากบริเวณโคนต้นป่านศรนารายณ์
 ข. เศษใบแห้งของป่านศรนารายณ์
 ค. เศษลำต้นป่านศรนารายณ์ที่ตายแล้ว

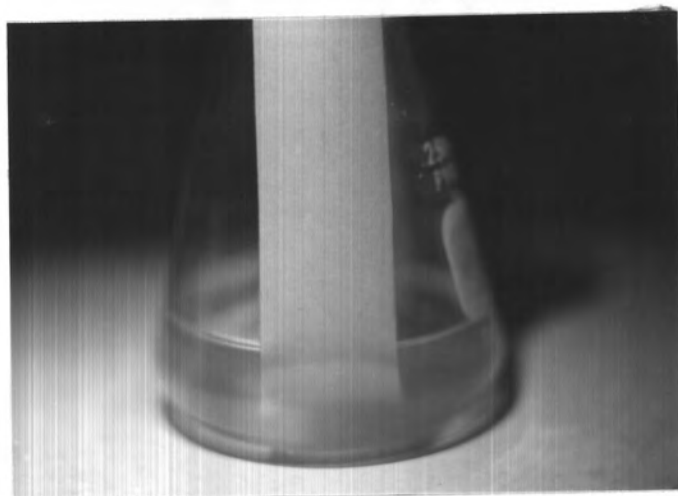

ก

ข

รูปที่ 4.2 ก. น้ำดื่มจากบ่อบาด
ข. ชั่งที่อยู่ที่ตามน้ำดื่ม

ก

ข

รูปที่ 4.3 Czapex 's dox medium ใช้แยกเชื้อรา
 ก. ก่อนใส่ตัวอย่าง
 ข. หลังใส่ตัวอย่าง พบเชื้อราเจริญบนกระดาษกรอง

ตารางที่ 4.1 ผลการทดลองคัดแยกเชื้อราที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากดินได้
ต้นปาน อ. โนนสูง โดยวิธีของ Mandels และ Sternberg (1976)

ตัวอย่างที่	Isolate ที่	สีโคโลนีของเชื้อรา
1	1	เหลืองส้ม
	2	ดำ
	3	ขาว
2	4	เขียว
3	5	เขียว
4	6	เทา
5	7	น้ำตาล
	8	ดำ
6	9	เหลืองส้ม
	10	เขียว
7	11	ขาวปนเทา
	12	เขียว
8	13	น้ำตาล
	14	เทา
9	15	เขียว
	16	ขาว
10	17	ส้มอ่อน
	18	ขาวใส

ตารางที่ 4.2 ผลการทดลองคัดแยกเชื้อราที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากเศษใบแห้ง
อ. โนนสูง โดยวิธีของ Mandels และ Sternberg (1976)

ตัวอย่างที่	Isolate ที่	สีโคโลนีของเชื้อรา
1	non*	non*
2	19	สีม่ออน
	20	ขาว
3	21	ขาวใส
	22	ขาว
4	non	non
5	23	เขียวเข้ม
	24	ดำ
6	25	น้ำตาล
7	non	non
8	non	non
9	26	ขาวใส
10	27	เขียว
	28	ดำ

non* คือ ไม่พบเชื้อรา

ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองคัดแยกเชื้อราที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากต้นป่านที่ตาย
อ. โนนสูง โดยวิธีของ Mandels และ Sternberg (1976)

ตัวอย่างที่	Isolate ที่	สีโคโลนีของเชื้อรา
1	non*	non*
2	29	เหลือง
3	non	non
4	non	non
5	30	ชมพู
6	31	ม่วง
7	non	non
8	32	เหลือง
9	33	เหลือง
10	non	non

non* คือ ไม่พบเชื้อรา

ตารางที่ 4.4 ผลการทดลองคัดแยกเชื้อราที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากดินได้
ต้นป่าน อ.หัวหิน โดยวิธีของ Mandels และ Sternberg (1976)

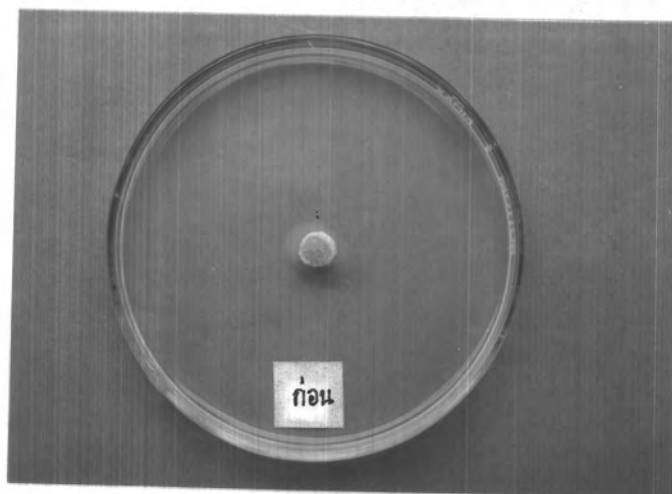
ตัวอย่างที่	Isolate ที่	สีโคโลนีของเชื้อรา
1	34	สีชมพู
2	non *	non *
3	non	non
4	35	ขาวใส
5	non	non
6	non	non
7	non	non
8	non	non
9	non	non
10	non	non

non * คือ ไม่พบเชื้อรา

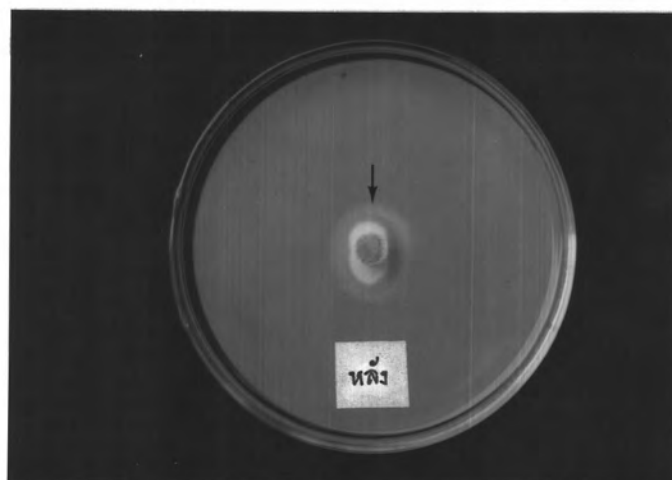
ตารางที่ 4.5 ผลการทดลองคัดแยกเชื้อราที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากเศษใบแห้ง
อ.หัวหิน โคชวิสัยของ Mandels และ Sternberg (1976)

ตัวอย่างที่	Isolate ที่	สีโคโลนีของเชื้อรา
1	36	ขาวนวล
2	37	เขียวปนเทา
	38	ขาวใส
3	non*	non*
4	39	น้ำตาลเข้ม
	40	non
5	non	non
6	41	ดำ
	42	ขาว
7	43	น้ำตาลเข้ม
8	non	non
9	44	ขาวใส
10	45	ดำ

non* คือ ไม่พบเชื้อรา

ก

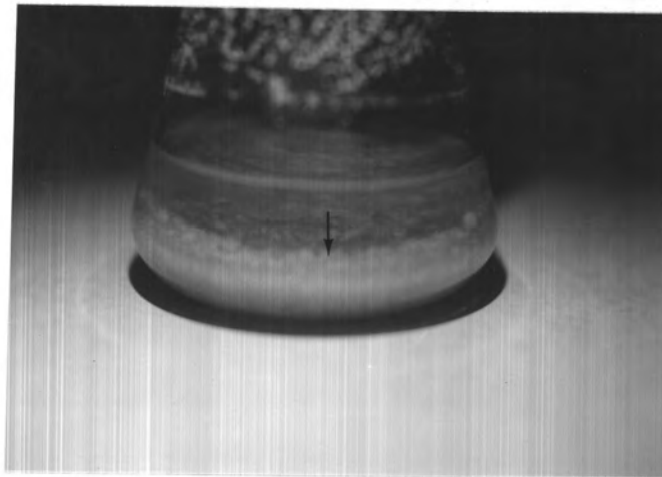

ข

- รูปที่ 4.4 ก. ลักษณะโคโลนีของเชื้อราที่เจริญบน CMC medium อายุ 3 วัน
ก่อนราดทับด้วย Congo red
- ข. วงใส (ศรัณี) หลังจากราดทับด้วยสี Congo red

ก

ข

- รูปที่ 4.5 Production medium ใช้ทดสอบการสร้างแอนไซม์ เซลลูเลส
- ก. ก่อนใส่เชื้อรา
 - ข. หลังใส่เชื้อรา 7 วัน จะสังเกตเห็นเชื้อราตกตะกอน (สีขาว)

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบเชื้อราที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสที่อุณหภูมิ 30° C 37° C และ 45° C โดยวิธีของหรรษา ปุณณะพยัค (2532) มีความแตกต่างของแต่ละอุณหภูมิไม่เกิน 2° C

Isolate ¹	อุณหภูมิ 30° C หน่วย/มล.	อุณหภูมิ 37° C หน่วย/มล .	อุณหภูมิ 45° C หน่วย/มล .
13 ²	0.45	0.41	0.25
36 ²	0.42	0.17	0
37	0.28	0.24	0
6	0.27	0.33	0
19	0.25	0.18	0
23	0.20	0.33	0
11	0.19	0.21	0.28
5	0.12	0.06	0
4	0.12	0.09	0
12	0.11	0	0
15	0.11	0.14	0
27	0.11	0.02	0
10	0.10	0.13	0
25	0.10	0.03	0
8	0.09	0.04	0
24	0.07	0	0
22	0.06	0.09	0
39	0.06	0.07	0
43	0.05	0.06	0
7	0.05	0.09	0
9	0.04	0.07	0
17	0.03	0.09	0
1	0.03	0.08	0
<u>T. reesei</u> QM9414	0.57	0.32	0

¹ เรียงลำดับตามประสิทธิภาพของเอนไซม์

² isolate ที่จะนำไปจำแนกโดยวิธีของ Barnrtt (1972)

3. ผลการคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลส

3.1 ผลการคัดแยกขั้นที่หนึ่ง โดยวิธีของ Thayer และ David (1978) ด้วยอาหารสูตร mineral salt medium ที่มีกระดาษกรองเป็นแหล่งคาร์บอน (รูปที่ 4.6) ในขั้นนี้คัดแยกเชื้อแบคทีเรียได้มารวมทั้งสิ้น 78 isolates แสดงผลการทดลองไว้ในตารางที่ 4.7-4.11

3.2 ผลการคัดแยกขั้นที่สอง โดยวิธีของ Hankin และ Anagnostakis (1977) โดยดูจากวงใสที่เกิดบนอาหารสูตร CMC medium เมื่อรดทับด้วย 0.1% Congo red (รูปที่ 4.7) ได้เชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดวงใสบนอาหารทดสอบ 26 isolates ได้แก่ isolates ที่ 1, 2, 6, 9, 10, 12, 15, 16, 18, 25, 26, 31, 34, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 61, 62, 65, 68, 70, 74, และ 76

3.3 ผลการคัดแยกขั้นที่สาม โดยวิธีของ Chosson และ Dupuy (1983) ด้วยอาหารสูตร enriched medium (รูปที่ 4.8) สามารถคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสได้ดีที่สุด 6 isolates เชื้อแบคทีเรียทั้ง 6 isolates คือ isolates ที่ 74, 65, 9, 16, 1, และ 18 จากผลการทดลองพบว่าเชื้อแบคทีเรีย isolate ที่ 74 และ 65 ให้ปฏิกิริยาเอนไซม์เซลลูเลสสูงสุดที่อุณหภูมิ 30 °C ตามลำดับ แสดงผลการทดลองไว้ในตารางที่ 4.12

4. ผลการคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์

4.1 ผลการคัดแยกขั้นที่หนึ่ง โดยวิธีของคำพูนและคณะ (2526) จากการทดลองไม่สามารถจะคัดแยกได้จาก เศษใบแห้งของป่านศรนารายณ์และเศษต้นป่านที่ตายแล้ว แต่สามารถแยกได้จากตัวอย่างน้ำที่ขังอยู่ตามพื้นดิน โรงงานผลิตเชือกและน้ำคั้นจากการขุดเส้นใยป่านด้วยอาหารสูตร detection medium (รูปที่ 4.9) ในขั้นนี้ได้เชื้อแบคทีเรียรวมทั้งสิ้น 50 isolates แสดงผลไว้ในตารางที่ 4.13-4.15

4.2 ผลการคัดแยกขั้นที่สอง โดยวิธีของ คำพูน และคณะ (2526) ด้วยอาหารสูตร differential medium ได้เชื้อแบคทีเรียที่มีโคโลนีสีเขียวเข้ม 13 isolates (รูปที่ 4.10) ได้แก่ isolates ที่ 3, 5, 9, 15, 21, 25, 32, 33, 35, 37, 40, 44, และ 49

4.3 ผลการคัดแยกขั้นที่สาม โดยวิธีของ คำพูน และคณะ (2526) ด้วยอาหารสูตร fermentation medium (รูปที่ 4.11) ได้เชื้อแบคทีเรียที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์ได้มากที่สุดเพียง 5 isolates แบคทีเรียทั้ง 5 isolates คือ isolate ที่ 9, 25, 15, 37, และ 44 จากผลการทดลองพบว่าเชื้อแบคทีเรีย isolate ที่ 9 และ 25 ให้ปริมาณแอลกอฮอล์สูงที่สุด 30 °C ตามลำดับ ผลการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.7 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากดินใต้ต้นป่าน อ. โนนสูง โดยวิธีของ Thayer และ David (1978)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	1	ขาวขุ่น	rod*	+
2	2	ขาวขุ่น	rod	+
	3	แดง	rod	-
	4	ขาวใส	rod	-
3	5	เหลือง	rod	-
	6	ขาวขุ่น	rod	+
	7	ขาวใส	rod	-
4	8	เหลือง	rod	-
	9	ขาวขุ่น	rod	+
5	10	ขาวขุ่น	rod	+
	11	เหลือง	rod	-
7	12	ขาวขุ่น	rod	+
	13	ขาวใส	rod	-
8	14	แดง	rod	-
	15	ขาวขุ่น	rod	+
9	16	ขาวขุ่น	rod	+
	17	เหลือง	rod	-
10	18	ขาวขุ่น	rod	+
	19	ส้ม	rod	-

rod* คือ เซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

ตารางที่ 4.8 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากเศษใบ
แห้ง อ. โนนสูง โดยวิธีของ Thayer และ David (1978)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	20	ขาวใส	rod*	-
	21	เหลือง	rod	-
2	22	ขาว	rod	-
	23	เหลือง	rod	-
3	24	ขาวใส	rod	-
4	25	ขาวขุ่น	rod	+
5	26	ขาวขุ่น	rod	+
6	27	ชมพู	rod	-
	28	ขาวใส	rod	-
7	29	ขาวใส	rod	-
	30	เหลือง	rod	-
8	31	ขาวขุ่น	rod	+
	32	แดง	rod	-
9	33	เหลือง	rod	-
	34	ขาวขุ่น	rod	+
10	35	ขาวใส	rod	-

rod* คือ เซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

ตารางที่ 4.9 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากเศษต้น
ป่านที่ตายแล้ว อ. โนนสูง โดยวิธีของ Thayer และ David (1978)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	36	เหลือง	rod*	-
	37	แดง	rod	-
2	38	ขาวใส	rod	-
3	39	ขาวใส	rod	-
4	40	ส้ม	rod	-
	41	ขาวใส	rod	-
5	42	ขาวใส	rod	-
	43	แดง	rod	-
6	44	ขาวใส	rod	-
7	45	เหลือง	rod	-
	46	ขาวใส	rod	-
8	47	ขาวขุ่น	rod	+
9	48	ขาวขุ่น	rod	+
10	49	ขาวขุ่น	rod	+

rod* คือเซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

ตารางที่ 4.10 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากดินที่อยู่
โคนต้นป่าน อ.หัวหิน โดยวิธีของ Thayer และ David (1978)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	50	ขาวขุ่น	rod*	+
	51	ส้ม	rod	-
2	52	ขาวขุ่น	rod	+
3	53	ขาวขุ่น	rod	+
4	54	ขาวใส	rod	-
	55	เหลือง	rod	-
5	56	ขาวใส	rod	-
6	57	แดง	rod	-
7	58	ขาวใส	rod	-
8	59	ขาวใส	rod	-
9	60	ขาวใส	rod	-
10	61	ขาวขุ่น	rod	+

rod* คือเซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

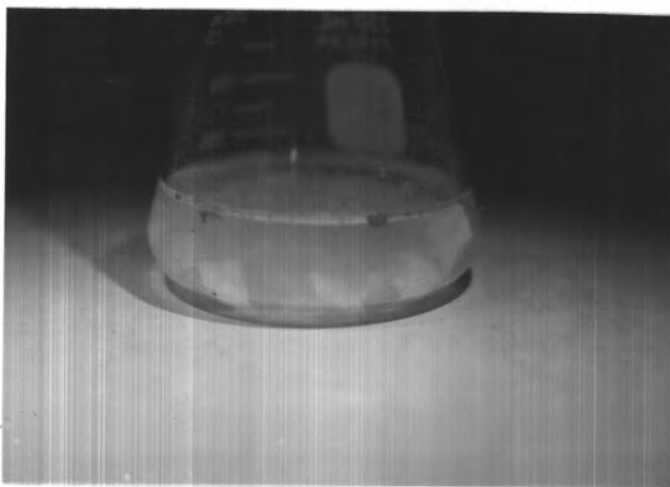
ตารางที่ 4.11 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสจากเศษใบ
แห้ง อ.หัวหิน โดยวิธีของ Thayer และ David (1978)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	62	ขาวขุ่น	rod*	+
2	63	ขาวใส	rod	-
	64	แดง	rod	-
3	65	ขาวขุ่น	rod	+
4	66	เหลือง	rod	-
	67	ขาวใส	rod	-
5	68	ขาวขุ่น	rod	+
	69	ขาวใส	rod	-
6	70	ขาวขุ่น	rod	+
	71	แดง	rod	-
7	72	เหลือง	rod	-
	73	แดง	rod	-
8	74	ขาวขุ่น	rod	+
	75	ส้ม	rod	-
9	76	ขาวขุ่น	rod	+
10	77	เหลือง	rod	-
	78	ขาวใส	rod	-

rod* คือเซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

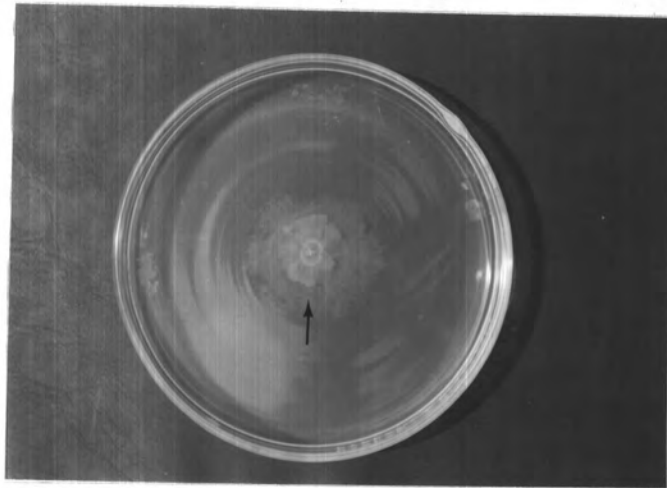

ก

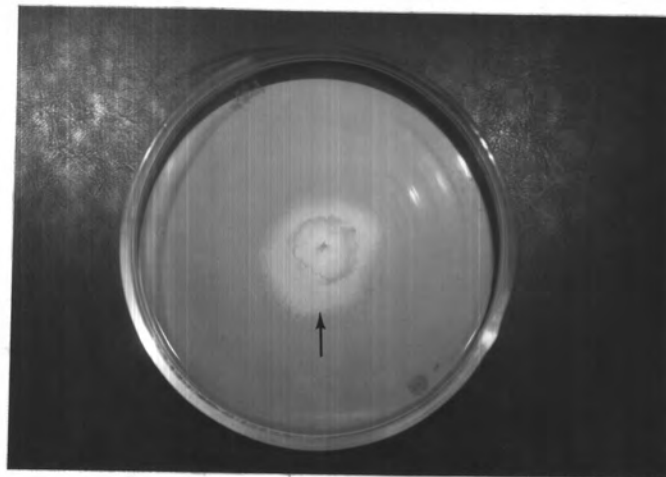

ข

- รูปที่ 4.6 Mineral salt medium ใช้แยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์
 เซลลูเลส
- ก. ก่อนใส่ตัวอย่าง
- ข. หลังจากใส่ตัวอย่าง 7 วัน พบว่ากระดาษกรองบางส่วนถูกย่อย
 สลายไป

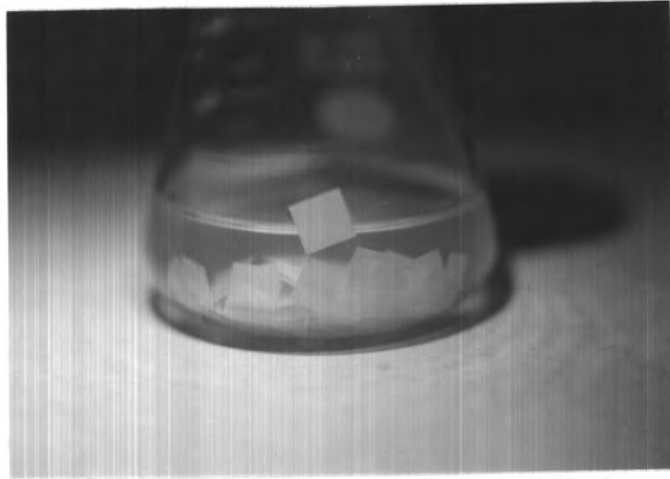

ก

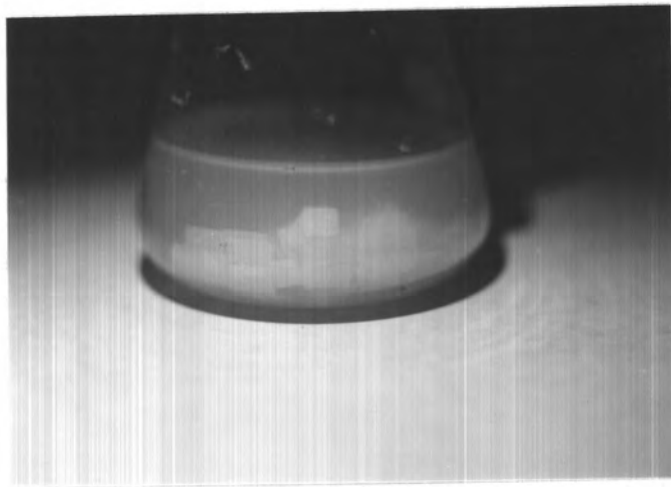

ข

รูปที่ 4.7 ก. แบคทีเรียที่เจริญบน CMC medium อายุ 3 วัน (ศรชี้)
ข. ลักษณะของวงใสหลังจากย้อมด้วย Congo red (ศรชี้)

ก

ข

รูปที่ 4.8

Enriched medium ใช้ในการผลิตเอนไซม์เซลลูเลส

ก. ก่อนใส่เชื้อแบคทีเรีย

ข. หลังจากใส่เชื้อแบคทีเรีย 7 วัน พบว่ากระดาศากรองบางส่วนถูกย่อยสลายไป

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เซลลูเลสที่อุณหภูมิ 30 °C 37 °C และ 45 °C โดยวิธีของ Chosson และ Dupuy (1983) มีความแตกต่างของแต่ละอุณหภูมิไม่เกิน 2 °C

Isolates ¹	อุณหภูมิ 30 °C หน่วย/มล.	อุณหภูมิ 37 °C หน่วย/มล .	อุณหภูมิ 45 °C หน่วย/มล .
74 ²	0.067	0.033	0
65 ²	0.066	0.030	0
9	0.055	0.015	0
16	0.050	0.063	0
1	0.050	0.022	0
18	0.048	0.033	0
10	0.035	0.025	0
25	0.020	0.020	0
2	0.025	0	0
15	0.039	0	0
26	0.038	0.025	0
34	0.038	0.023	0
47	0.038	0.026	0
53	0.035	0	0
62	0.035	0	0
68	0.030	0.025	0
12	0.030	0.022	0
31	0.028	0	0
70	0.028	0	0
76	0.028	0	0
50	0.020	0	0
48	0.020	0	0
49	0.018	0	0

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

Isolates ¹	อุณหภูมิตั้งที่ 30 °C หน่วย/มล.	อุณหภูมิตั้งที่ 37 °C หน่วย/มล .	อุณหภูมิตั้งที่ 45 °C หน่วย/มล .
52	0.018	0	0
6	0.013	0	0
61	0.010	0	0

¹ เรียงลำดับตามประสิทธิภาพของเอนไซม์

² isolate ที่จะนำไปจำแนกโดยวิธีของ Bergey 's Manual. (1974)

ตารางที่ 4.13 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์จากน้ำที่ซึ่งอยู่ตามพื้นดินโรงงานผลิตเชือก อ.หัวหิน โดยวิธีของ คำพูน และคณะ (2526)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	1	ขาวใส	coc*	+
	2	ขาว	rod*	+
2	3	ขาว	rod	-
	4	ขาว	rod	+
3	5	ขาว	rod	-
	6	ขาว	rod	-
4	7	ขาวใส	coc	+
	8	ชมพู	rod	+
5	9	ขาว	rod	-
	10	แดง	coc	+
6	11	เหลือง	coc	+
	12	ขาวใส	coc	+
7	13	ขาว	rod	+
	14	ส้ม	coc	+
8	15	ขาว	rod	-
	16	ขาว	rod	-
9	17	ขาว	rod	+
	18	เหลือง	coc	+
10	19	ขาว	rod	-
	20	ชมพู	rod	+

rod* คือ เชลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

coc* คือ เชลล์มีลักษณะกลม

ตารางที่ 4.14 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์จากน้ำคั้นจากใบ
ป่านสด อ.หัวหิน โดยวิธีของ คำพูน และคณะ (2526)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	21	ขาวใส	rod*	-
	22	ขาว	rod	-
2	23	เหลือง	coc*	+
	24	ขาว	rod	-
3	25	ขาว	rod	-
	26	ขาว	rod	+
4	27	ขาว	rod	-
	28	แดง	coc	+
5	29	ขาว	rod	-
	30	ขาว	rod	+
6	31	ขาวใส	coc	+
	32	ขาว	rod	-
7	33	ขาว	rod	-
	34	ขาว	rod	+
8	35	ขาว	rod	-
	36	ขาว	rod	-
9	37	ขาว	coc	+
	38	ขาว	rod	-
10	39	ขาว	rod	-
	40	ขาว	rod	+

rod* คือเซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

coc* คือเซลล์มีลักษณะกลม

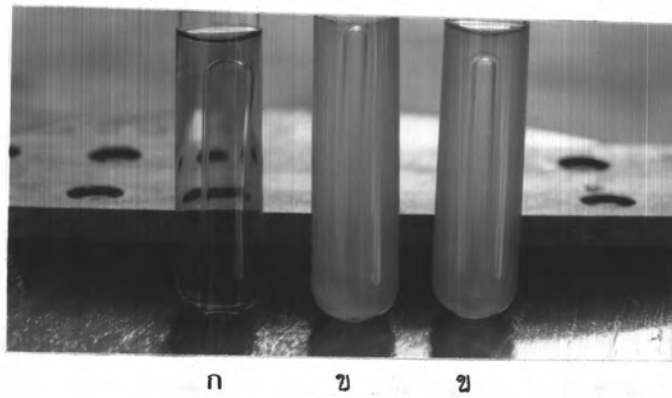
ตารางที่ 4.15 ผลการทดลองคัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์จากน้ำคั้นจากใบ
ป่านสด อ. โนนสูง โดยวิธีของ คำพูน และคณะ (2526)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะของแบคทีเรีย		
		สีโคโลนี	รูปร่าง	ย้อมติดสีแกรม
1	non *	non	non	non
2	41	ขาว	rod*	-
	42	ขาว	rod	+
3	43	ขาว	coc*	+
	44	ขาว	rod	-
4	45	ขาว	rod	-
	46	แดง	coc	+
5	47	ขาว	coc	+
	48	ขาว	rod	-
6	49	ชมพู	coc	+
	50	ขาว	rod	-
7	non	non	non	non
8	non	non	non	non
9	non	non	non	non
10	non	non	non	non

rod* คือเซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง

coc* คือเซลล์มีลักษณะกลม

non* คือ ไม่เชื้อแบคทีเรีย

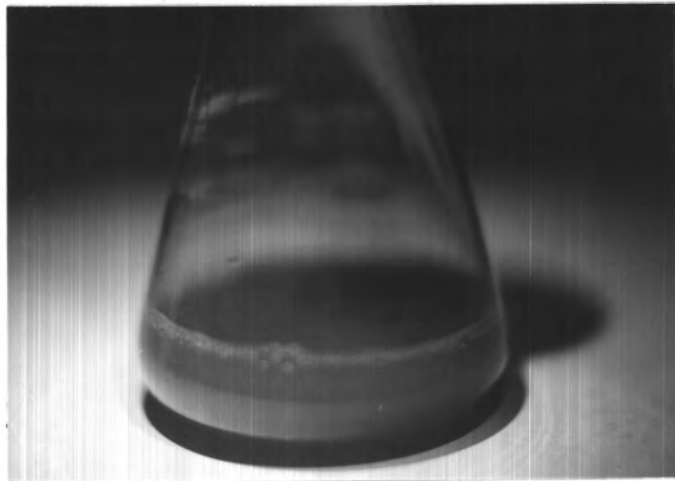
- รูปที่ 4.9 การตัดแยกแบคทีเรียที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์ โดยใช้อาหารสูตร detection medium
- ก. หลอดควบคุม ไม่พบฟองอากาศในหลอดเก็บก๊าซ
 - ข. หลังจากใส่ตัวอย่างลงไป 24 - 48 ชม. พบฟองก๊าซในหลอดเก็บก๊าซ

รูปที่ 4.10 ลักษณะโคโคไนด์เดี่ยวของแบคทีเรียที่มีสีเข้ยวบน
differential medium (สีส้ม)

ก

ข

- รูปที่ 4.11 Fermentation medium ใช้ทดสอบการสร้างแอลกอฮอล์
- ก. ก่อนใส่เชื้อแบคทีเรีย
 - ข. หลังใส่เชื้อแบคทีเรีย 3 วัน พบว่าการสร้างแอลกอฮอล์

ตาราง 4.16 ผลการทดสอบแบคทีเรียที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์ที่อุณหภูมิ 30 °C 37 °C และ 45 °C โดยวิธีของ คำพูน และคณะ (2526) ความแตกต่างของแต่ละอุณหภูมิไม่เกิน 2 °C

Isolates *	T. 30 °C	T. 37 °C	T. 45 °C
	alc	alc	alc
9 ¹	5.09	2.37	1.46
25 ¹	5.08	2.49	1.40
15	5.06	2.77	1.10
37	5.02	2.51	0.65
44	4.15	3.49	0.91
5	3.76	1.10	0
21	3.66	1.00	0
33	3.33	0	0
3	3.20	1.15	0
49	3.18	0	0
32	3.10	1.45	0
40	3.10	0	0
35	2.99	0	0
<u>Z.mobilis</u>	72.29	47.86	0

T . = อุณหภูมิที่ใช้ทดลอง , Z.mobilis UQM 4 isolate * เรียงตามปริมาณแอลกอฮอล์ที่ผลิตได้

alc = ปริมาณแอลกอฮอล์ คิดเป็นหน่วย มก./มล.

¹ isolate ที่จะนำไปจำแนกโดยวิธีของ Bergey 's Manual. (1974)

5. ผลการคัดแยกยีสต์ที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์

5.1 ผลการคัดแยกยีสต์ที่หนึ่ง โดยวิธีของ Kumnuant และคณะ (1981) จากการทดลอง ไม่สามารถจะคัดแยกได้จาก เตาใบแห้งของปานศรณารายณ์และเตาต้นปานที่ตายแล้ว แต่สามารถแยกได้จากตัวอย่างน้ำที่ขังอยู่ตามพื้นดินและน้ำคั้นจากใบปานสดด้วย molasses medium (รูปที่ 4.12) ในขั้นนี้ได้เชื้อยีสต์รวมทั้งสิ้น 14 isolates แสดงไว้ในตารางที่ 4.17-4.19

5.2 ผลการคัดแยกยีสต์ที่สอง โดยวิธีของ Szczodrak และ Targonski (1988) ด้วยสูตร fermentation medium (รูปที่ 4.13) ได้เชื้อยีสต์ที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์ได้ดีที่สุดเพียง 6 isolates เชื้อยีสต์ทั้ง 6 isolates ได้แก่ isolates ที่ 4, 6, 13, 3, 9, และ 12 จากผลการทดลองพบว่าเชื้อยีสต์ isolate ที่ 4 และ 6 ให้ปริมาณแอลกอฮอล์สูงที่สุดที่อุณหภูมิ 30 °C ตามลำดับ ผลการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.17 ผลการคัดแยกยีสต์ที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์จากน้ำคั้นใบปานสด อ. โนนสูง โดยวิธีของ Kumnuant และคณะ (1981)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะเซลล์ยีสต์	
		สีโคโลนี	รูปร่าง
1	1	ขาวนวล	แกง
	2	"	กลม
2	3	"	รูปไข่
3	non*	non	non
4	4	ขาวนวล	รูปไข่
5	non	non	non
6	non	non	non
7	non	non	non
8	non	non	non
9	non	non	non
10	5	ขาวนวล	กลม

non* = ไม่มีเชื้อยีสต์

ตารางที่ 4.18 ผลการคัดแยกยีสต์ที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์จากน้ำตาลในใบป่านสด อ.หัวหิน โดยวิธีของ Kummant และคณะ (1981)

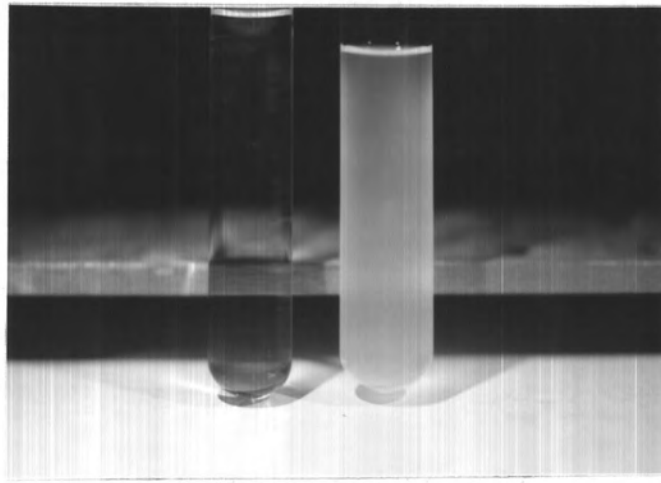
ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะ เซลล์ยีสต์	
		สีโคโลนี	รูปร่าง
1	6	ขาวนวล	กลม
2	7	"	รูปไข่
3	non*	non	non
4	non	non	non
5	8	ขาวนวล	รูปไข่
6	9	ขาวนวล	กลม
7	10	ขาวนวล	แท่ง
8	non	non	non
9	non	non	non
10	non	non	non

non * = ไม่มีเชื้อยีสต์

ตารางที่ 4.19 ผลการคัดแยกยีสต์ที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์จากน้ำทั้งคอกและพื้นดินโรงงานผลิตเชื้อ อ.หัวหิน โดยวิธีของ Kumnuant. และคณะ (1981)

ตัวอย่างที่	Isolates ที่	ลักษณะเซลล์ยีสต์	
		สัโคโลนี	รูปร่าง
1	11	ชานवल	รูปไข่
2	non*	non	non
3	non	non	non
4	non	non	non
5	12	ชานवल	รูปไข่
6	13	ชานवल	รูปไข่
7	non	non	non
8	14	ชานवल	กลม
9	non	non	non
10	non	non	non

non* = ไม่มีเชื้อยีสต์

ก. ข.

รูปที่ 4.12 Molasses medium ใช้แบคทีเรีย

ก. ก่อนใส่ตัวอย่าง

ข. หลังใส่ตัวอย่าง 7 วัน พบยีสต์ตะกอนสีขาว

ก.

ข.

- รูปที่ 4.13 Basal medium ใช้ทดสอบการผลิตแอลกอฮอล์ของยีสต์
- ก่อนใส่เชื้อยีสต์
 - หลังใส่เชื้อยีสต์ 3 วัน พบว่ามีการสร้างแอลกอฮอล์

ตาราง 4.20 ผลการทดสอบยีสต์ที่สามารถสร้างแอลกอฮอล์ที่อุณหภูมิ 30 °C, 37 °C และ 45 °C โดยวิธีของ Szczodrak และ Targonski (1988) มีความแตกต่างของแต่ละอุณหภูมิไม่เกิน 2 °C

Isolates*	T. 30 °C	T. 37 °C	T. 45 °C
	alc	alc	alc
4 ¹	66.31	80.57	26.82
6 ¹	63.00	71.55	35.92
13	63.87	71.03	35.74
3	57.78	70.03	45.85
9	59.36	65.93	43.37
12	63.96	64.45	23.22
7	40.60	37.86	21.22
11	40.10	37.46	20.02
14	36.42	30.90	10.26
2	30.03	25.61	-
8	25.83	19.58	-
1	24.00	15.15	-
10	22.96	11.04	-
5	20.64	10.32	-
Sacc	57.64	68.31	-

T = อุณหภูมิที่ใช้ทดลอง

alc = ปริมาณแอลกอฮอล์ คิดเป็นหน่วย มก./มล.

isolate* เรียงตามปริมาณแอลกอฮอล์ที่ผลิตได้

¹ isolate ที่จะนำไปจำแนกตามแนวของ Lodder (1971)

Sacc = ยีสต์ Saccharomyces cerevisiar TISTR 5021

6. ผลการจำแนกเชื้อราที่สามารถผลิตเอนไซม์เซลลูเลส

จากการเพาะเลี้ยงเชื้อราโดยใช้ slide culture technique ตรวจสอบเชื้อรา isolate ที่ 13 และ 36 ตามแนวของ H.J. Barnett. (1972) ปรากฏว่าเชื้อรา isolate ที่ 13 คือ Botryotrichum sp. (รูปที่ 4.14) ส่วนเชื้อรา isolate ที่ 36 เนื่องจากไม่สร้างสปอร์จึงไม่สามารถจำแนกได้

7. ผลการจำแนกเชื้อแบคทีเรียที่สามารถผลิตเอนไซม์เซลลูเลสและผลิตแอลกอฮอล์

ก. การจำแนกเชื้อแบคทีเรียที่สามารถผลิตเอนไซม์เซลลูเลส

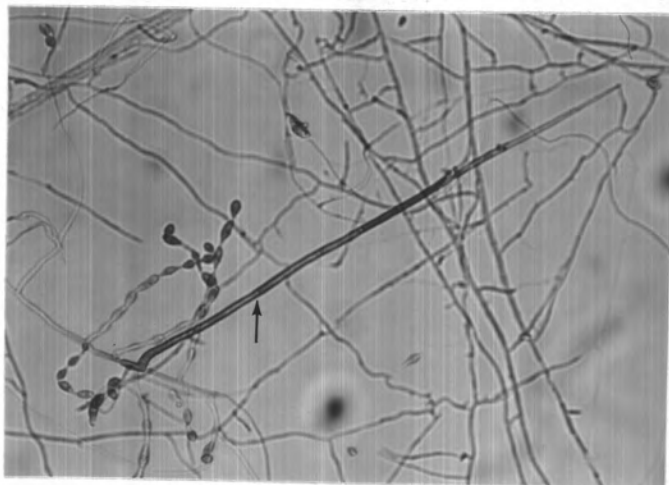
จากการทดสอบคุณสมบัติทางชีวเคมีตามแนวของ Bergey's Manual. (1974) เพื่อตรวจสอบเชื้อแบคทีเรีย isolate ที่ 74 และ 65 ปรากฏว่าเชื้อแบคทีเรีย isolate ที่ 74 (รูปที่ 4.15 และรูปที่ 4.17 ก.) และ isolate 65 ที่ (รูปที่ 4.16 และรูปที่ 4.17 ข.) คือ Bacillus sp. ดังตารางที่ 4.21 ซึ่งแสดงคุณสมบัติของแบคทีเรียทั้ง 2 isolate

ตารางที่ 4.21 คุณสมบัติทางชีวเคมีของเชื้อแบคทีเรีย isolate ที่ 74 และ isolate ที่ 65

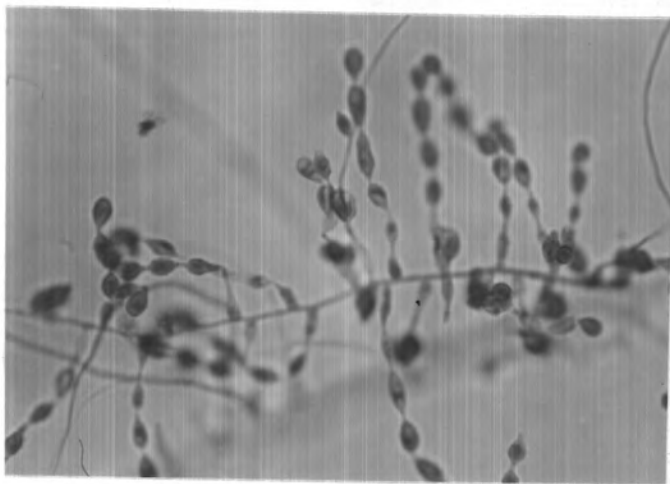
ทดสอบ	isolate ที่ 74	isolate ที่ 65
Gram staining	rod ⁺	rod ⁺
Endospore forming	+	+
Motility	+	+
H ₂ O ₂	+	+
Glucose	+	+

ข. การจำแนกเชื้อแบคทีเรียที่สามารถผลิตแอลกอฮอล์

จากการทดสอบคุณสมบัติทางชีวเคมีตามแนวของ Bergey's Manual. (1974) เพื่อตรวจสอบเชื้อแบคทีเรีย isolate ที่ 9 และ 25 ปรากฏว่าเชื้อแบคทีเรีย isolates ที่ 9 (รูปที่ 4.18) คือ Enterobacter sp. และ แบคทีเรีย isolate ที่ 25 (รูปที่ 4.19) คือ Klebsiella sp. และคุณสมบัติทางชีวเคมีดังแสดงในตารางที่ 4.22

ก

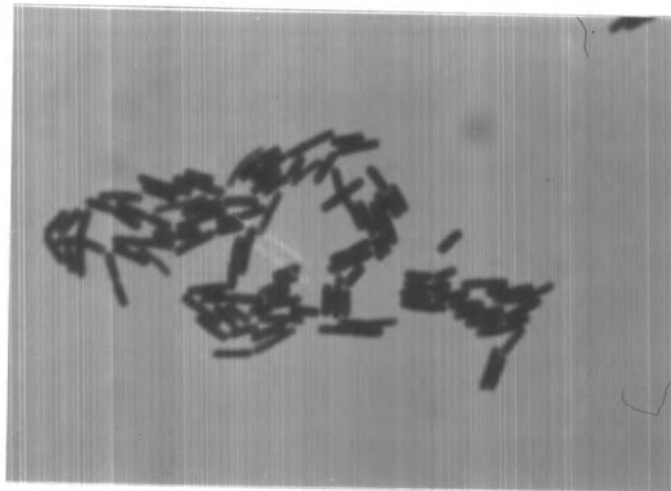

ข

รูปที่ 4.14 เชื้อรา isolate ที่ 13
 ก. Sterile hair (ศรีงี้) กำลังขยาย 800 เท่า
 ข. สปอร์ กำลังขยาย 2000 เท่า

ก

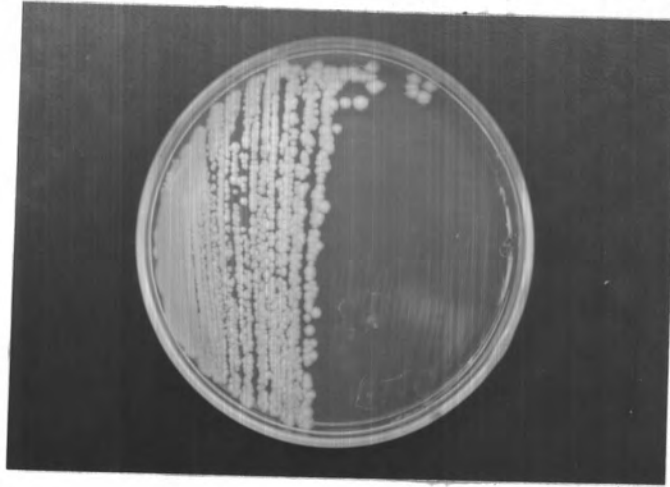
ข

รูปที่ 4.15 แบคทีเรีย isolate ที่ 74

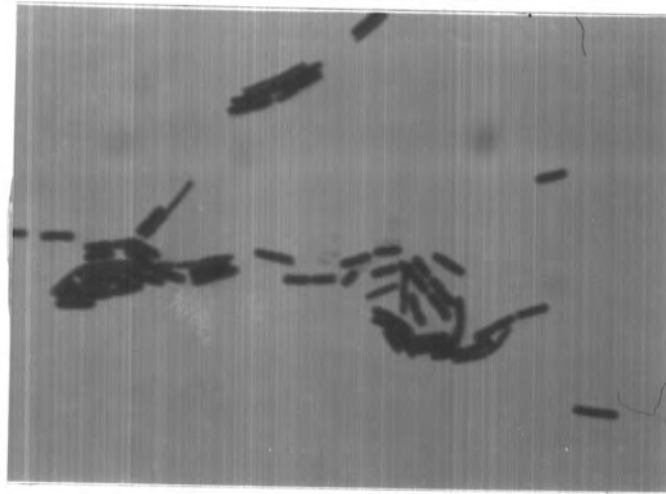
ก. ลักษณะโคโลนีเดี่ยวของแบคทีเรีย

ข. การติดสีน้ำเงินแกรมบวกของแบคทีเรีย จะเห็นเซลล์

มีลักษณะเป็นแท่ง กลิ้งขยาย 2000 เท่า

ก

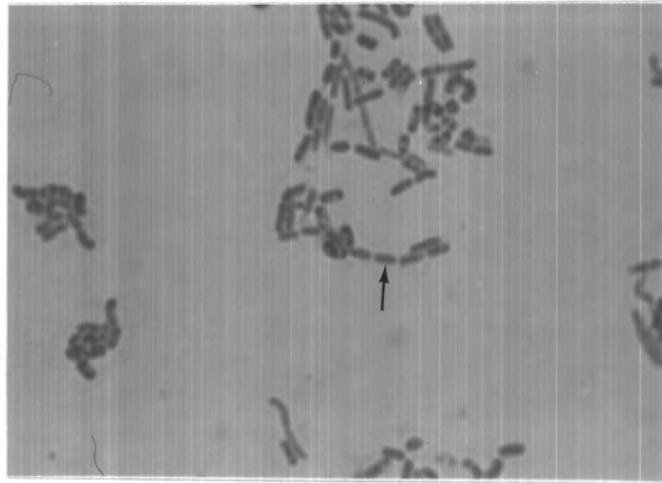

ข

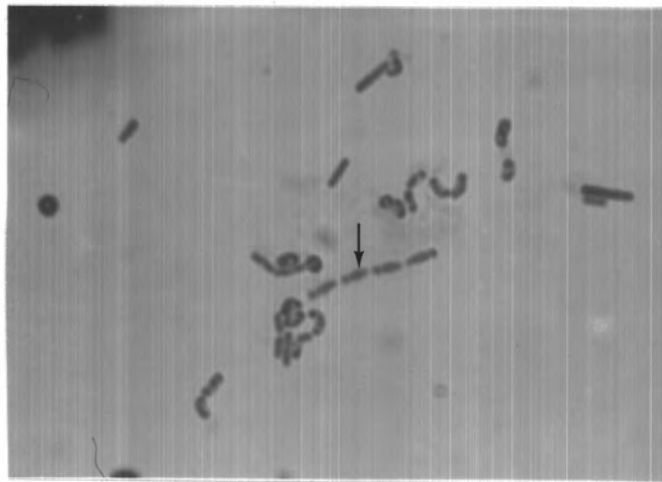
รูปที่ 4.16 แบคทีเรีย isolate ที่ 65

ก. ลักษณะโคโลนีเดี่ยวของแบคทีเรีย

ข. การติดสีน้ำเงินแกรมบวกของแบคทีเรีย จะเห็นเซลล์
มีลักษณะเป็นแท่ง กำลังขยาย 2000 เท่า

ก

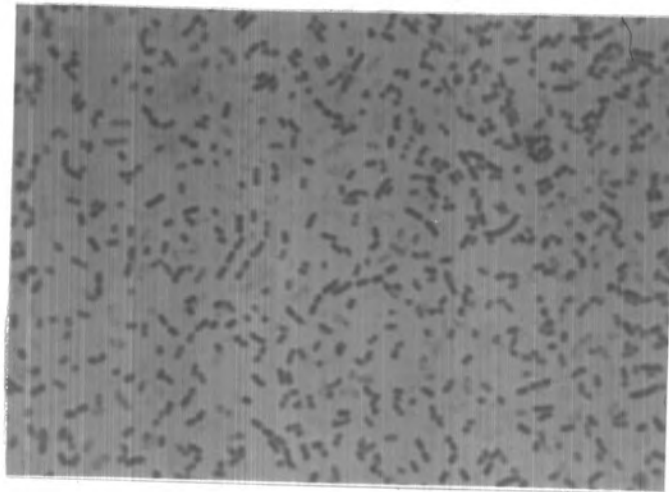

ข

- รูปที่ 4.17 ก. สปอร์ของแบคทีเรีย isolate ที่ 74 (ฝรั่ง)
กำลังขยาย 2000 เท่า
- ข. สปอร์ของแบคทีเรีย isolate ที่ 65 (ฝรั่ง)
กำลังขยาย 2000 เท่า

ก

ข

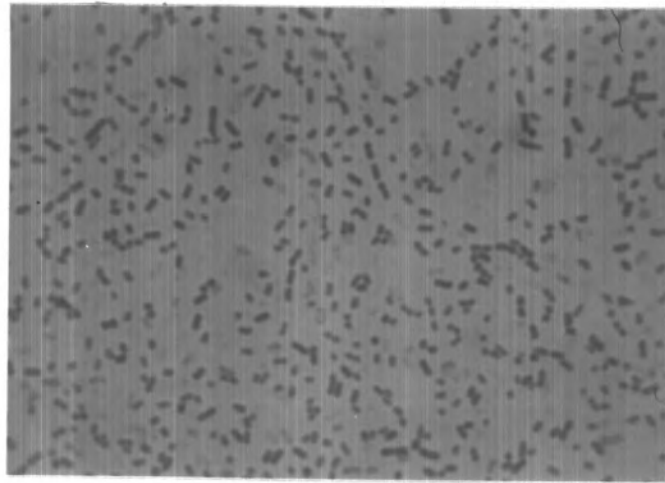
รูปที่ 4.18 แบคทีเรีย isolate ที่ 9

ก. ลักษณะโคโลนีเดี่ยวของแบคทีเรีย

ข. การติดสีแดงแกรมลบของแบคทีเรีย จะเห็นเซลล์มีลักษณะ
เป็นแท่ง กำลังขยาย 2000 เท่า

ก.

ข.

รูปที่ 4.19 แบคทีเรีย isolate ที่ 25

ก. ลักษณะโคโลนีเดี่ยวของแบคทีเรีย

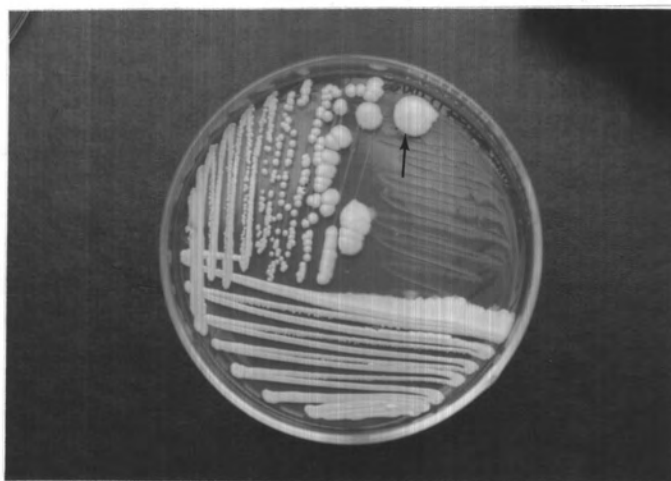
ข. การติดสีแดงแกรมลบของแบคทีเรีย จะเห็นเซลล์มีลักษณะเป็นแท่ง กำลังขยาย 2000 เท่า

ตารางที่ 4.22 ผลการทดสอบทางชีวเคมีของเชื้อแบคทีเรียที่สามารถผลิตแอลกอฮอล์

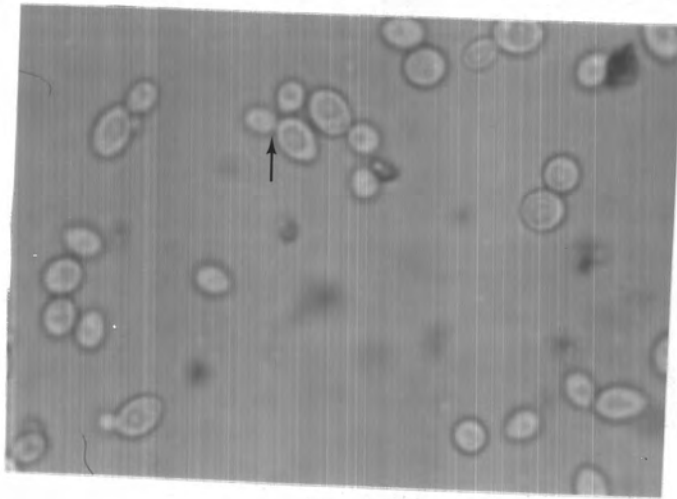
ทดสอบ	isolate ที่ 9	isolate ที่ 25
Gram staining	rod ⁻	rod ⁻
MRVP		
hydrogen ion concentrate	-	-
acetylmethyl carbinol	+	+
TSI	+	+
SIM		
hydrogen sulphide	-	-
indole	-	-
motility	+	-
Simmon citrate	+	+
LIA	+	+
EMP	-	-
Urease	-	+
Sucrose	+	+
Glucose	+	+
Lactose	+	+
Fructose	+	+
Manitol	+	+

8. ผลการจำแนกยีสต์ที่สามารถหมักแอลกอฮอล์

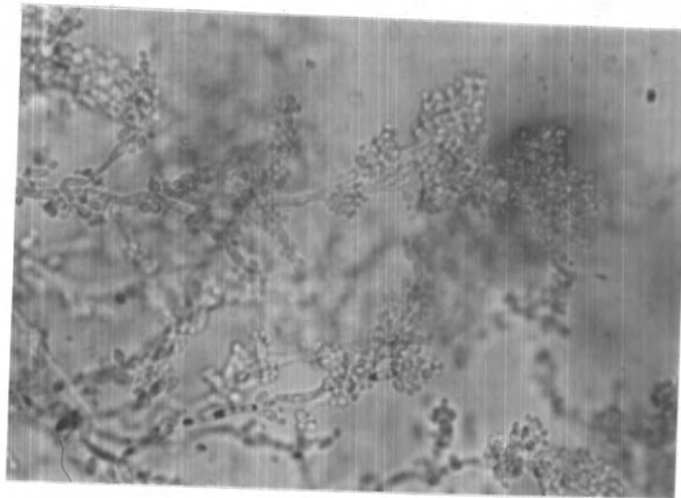
จากการทดสอบลักษณะทางสัณฐานวิทยาแนวของ Lodder. (1971) ของยีสต์ isolate ที่ 4 และ isolate ที่ 6 ปรากฏว่ายีสต์ isolate ที่ 4 คือ Candida sp. และ (รูปที่ 4.20 - รูปที่ 4.21) และ isolate ที่ 6 (รูปที่ 4.22 - รูปที่ 4.23) คือ Schizosaccharomyces sp. และได้สรุปคุณสมบัติของยีสต์ทั้ง 2 isolates ไว้ในตารางที่ 4.23

รูปที่ 4.20 ยีสต์ isolate ที่ 4 มีลักษณะโคโลนีสีขาวนวลและขอบโคโลนีหยัก (ครวซี)

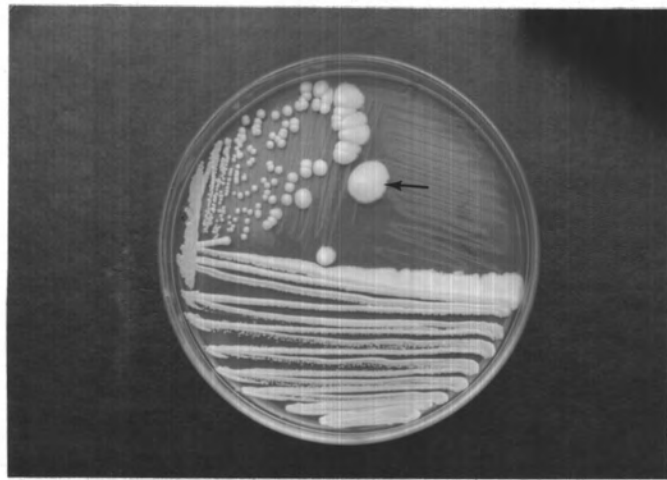
ก.

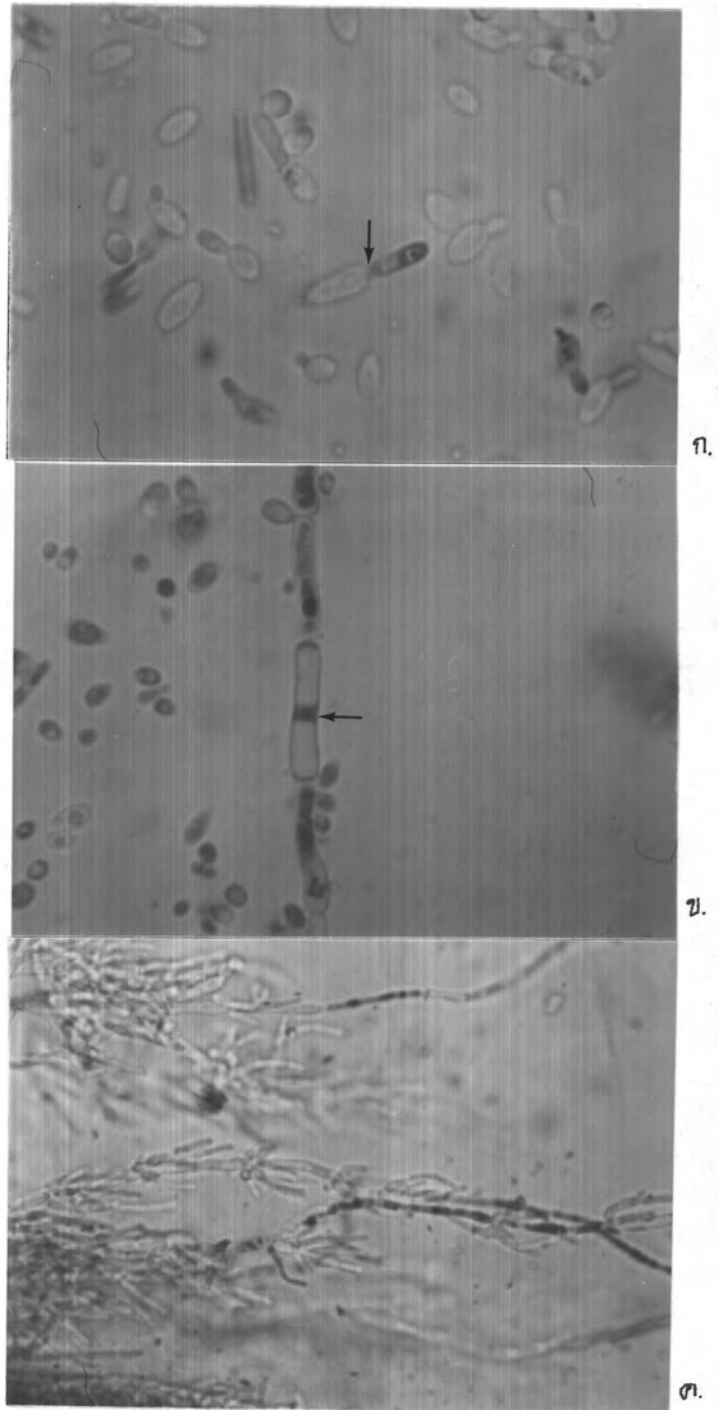
ข.

รูปที่ 4.21 ยีสต์ isolate ที่ 4

- ก. ลักษณะการแตกหน่อของยีสต์ (ยีสต์) กำลังขยาย 800 เท่า
- ข. ลักษณะเส้นใยเทียม (ยีสต์) กำลังขยาย 800 เท่า

รูปที่ 4.22 ยีสต์ isolate ที่ 6 มีลักษณะโคโคไนด์สีขาวนวลและขอบโคโคไนด์หยัก (ศรชี้)

รูปที่ 4.23 ยีสต์ isolate ที่ 6

- ก. ลักษณะการแตกหน่อของยีสต์ (ศรีษี) กำลังขยาย 800 เท่า
- ข. ลักษณะการเกิด binary fission ของยีสต์ (ศรีษี) กำลังขยาย 800 เท่า
- ค. ลักษณะเส้นใยเหียน (ศรีษี) กำลังขยาย 800 เท่า

รูปที่ 4.24 เส้นใยปาล์นครนารายณ์

ก. ก่อนนำมาทำปฏิกิริยา

ข. เส้นใยพร้อมจะนำไปหมักแอลกอฮอล์ในกระบวนการหมักแบบ SSF

ค. หลังจากการหมัก 3,5 และ 7 วัน

ตารางที่ 4.23 ผลการจำแนกยีสต์ที่สามารถหมักแอลกอฮอล์

ลักษณะ	isolate ที่ 4	isolate ที่ 6
สีโคโลนี	ขาวนวล	ขาวนวล
ขอบโคโลนี	หยัก	หยัก
การสร้างเส้นใยเทียม	+	+
การสร้างสปอร์	-	-
การแตกหน่อ	+	+
binary fission	-	+

9. ผลการผลิตเอนไซม์เซลลูเลส

ปรากฏว่าเชื้อรา isolate ที่ 13 ให้ปฏิกิริยาของเอนไซม์เซลลูเลสสูงถึง 0.74 หน่วย/มล. ส่วน *T.reesei* QM 9414 ให้ปฏิกิริยาของเอนไซม์เซลลูเลสเพียง 0.58 หน่วย/มล. สำหรับอุณหภูมิที่ใช้ในการผลิตคือ 37 C (\pm 2 C) และ pH เริ่มต้น คือ 5.0

10. ผลการทดลองหมักแอลกอฮอล์แบบ Simultaneous Saccharification and Fermentation (SSF)

10.1 การหมักแอลกอฮอล์โดยใช้ Microcrystalline cellulose เป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลสที่ผลิตจาก *T.reesei* QM 9414 และใช้เชื้อยีสต์ *C.brassicae* IFO 1664 รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4.24 และกราฟที่ 4.1

10.2 การหมักแอลกอฮอล์ โดยการใช้การเส้นใยป่านศรนารายณ์เป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลสที่ผลิตจาก *T.reesei* QM 9414 และใช้เชื้อยีสต์ *C.brassicae* IFO 1664 รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4.25 และกราฟที่ 4.2

10.3 การหมักแอลกอฮอล์ โดยการใช้การเส้นใยป่านศรนารายณ์เป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลสที่ผลิตจากจากเชื้อรา isolate ที่ 13 (*Botryotrichum* sp.) และใช้ยีสต์ isolate ที่ 4 (*Candida* sp.) รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4.26 และกราฟที่ 4.3

10.4 การหมักแอลกอฮอล์ โดยการใช้การเส้นใยป่านศรนารายณ์เป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลสที่ผลิตจาก *T.reesei* QM 9414 และใช้เชื้อยีสต์ isolate ที่ 4 (*Candida* sp.) รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4.27 และกราฟที่ 4.4

10.5 การหมักแอลกอฮอล์ โดยใช้การเลี้ยงไฮปานครนารายณ์ เป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์ เซลลูเลสที่ผลิตจากเชื้อรา isolate ที่ 13 (*Botryotrichum* sp.) และใช้ยีสต์ *C.brassicae* IFO 1664 รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4.28 และกราฟที่ 4.4

ตารางที่ 4.24 ผลการหมักแอลกอฮอล์โดยใช้ Microcrystalline cellulose เป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลสที่ผลิตจาก *T.reesei* QM 9414 และใช้เชื้อยีสต์ *C.brassicae* IFO 1664

การเปลี่ยนแปลงของ	วันเริ่มต้น	3 วัน	5 วัน	7 วัน
ปริมาณแอลกอฮอล์ มก./มล.	0	4.10	6.94	7.69
ปริมาณแอลกอฮอล์ ก./ก.	0	0.137	0.231	0.256
ปริมาณน้ำตาลกลูโคส มก./มล.	0	0.10	0.11	0.14
ปริมาณน้ำตาลรีดิวิซ์ มก./มล.	0	0.90	0.98	1.04
จำนวนเซลล์	3×10^9	6×10^7	5.6×10^7	3.5×10^7
pH	4.0	4.60	4.60	4.60

ตารางที่ 4.25 ผลการหมักแอลกอฮอล์โดยใช้กากเส้นใยป่านเป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลส
ที่ผลิตจาก T.reesei QM 9414 และใช้ยีสต์ C.brassicae IFO 1664

ค่าเปลี่ยนแปลงของ	วันเริ่มต้น	3 วัน	5 วัน	7 วัน
ปริมาณแอลกอฮอล์ มก./มล.	0	3.12	4.79	5.34
ปริมาณแอลกอฮอล์ ก./ก.	0	0.104	0.160	0.178
ปริมาณน้ำตาลกลูโคส มก./มล.	0	0.19	0.21	0.24
ปริมาณน้ำตาลรีดิซ มก./มล.	0	1.06	1.11	1.24
จำนวนเซลล์	3×10^9	4.2×10^7	3.6×10^7	2.3×10^7
pH	4.0	4.55	4.55	4.55

ตารางที่ 4.26 ผลการหมักแอลกอฮอล์โดยใช้การเลี้ยงยีสต์บนเป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลส ที่ผลิตจากจากเชื้อรา isolate ที่ 13 (*Botryotrichum* sp.) และใช้ ยีสต์ isolate ที่ 4 (*Candida* sp.)

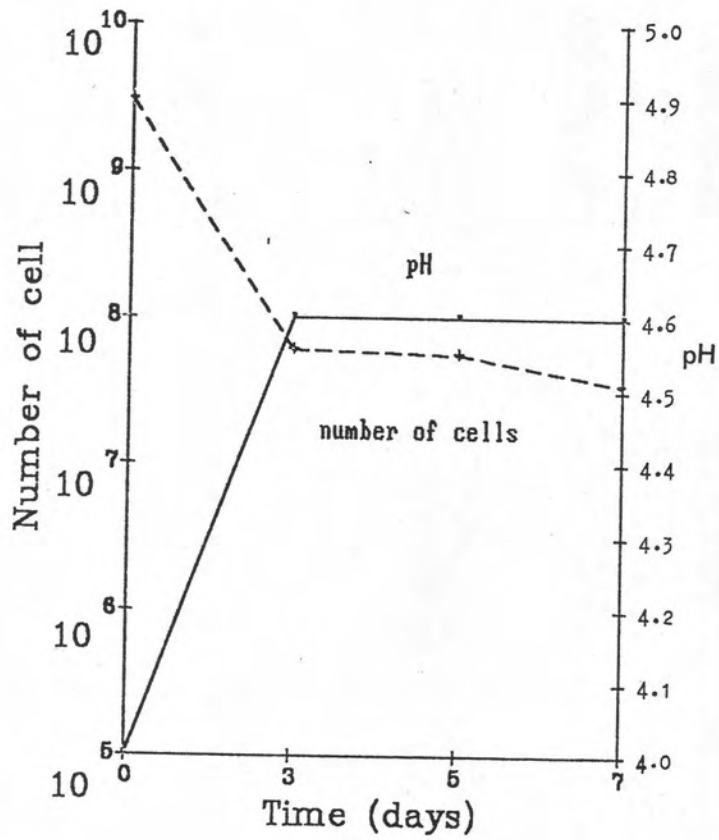
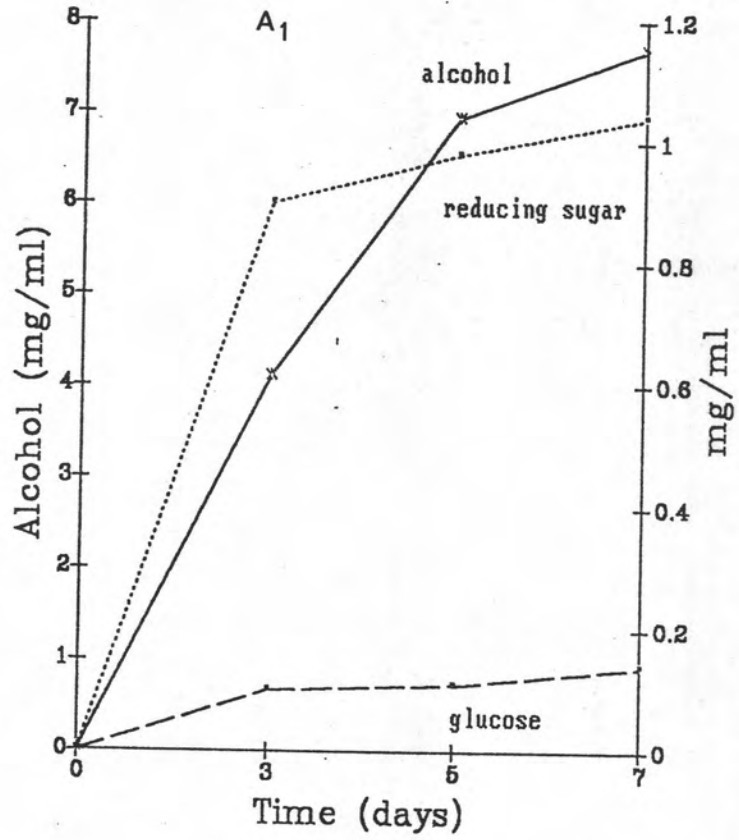
การเปลี่ยนแปลงของ	วันเริ่มต้น	3 วัน	5 วัน	7 วัน
ปริมาณแอลกอฮอล์ มก./มล.	0	4.14	4.56	5.79
ปริมาณแอลกอฮอล์ ก./ก.	0	0.138	0.152	0.193
ปริมาณน้ำตาลกลูโคส มก./มล.	0	0.15	1.10	1.53
ปริมาณน้ำตาลรีดิวิซ์ มก./มล.	0	0.74	2.32	2.85
จำนวนเซลล์	3×10^9	5.5×10^7	2.8×10^7	2.8×10^7
pH	4.8	4.45	4.45	4.45

ตารางที่ 4.27 ผลการหมักแอลกอฮอล์โดยใช้การเลี้ยงยีสเป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลส
ที่ผลิตจาก T.reesei QM 9414 และใช้ยีสต์ isolate ที่ 4
(Candida sp.)

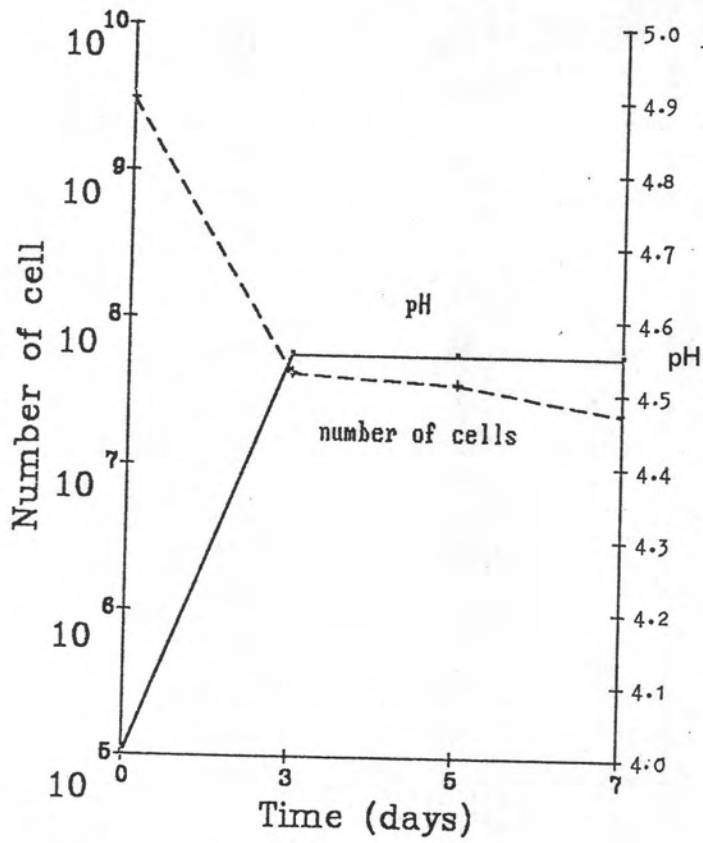
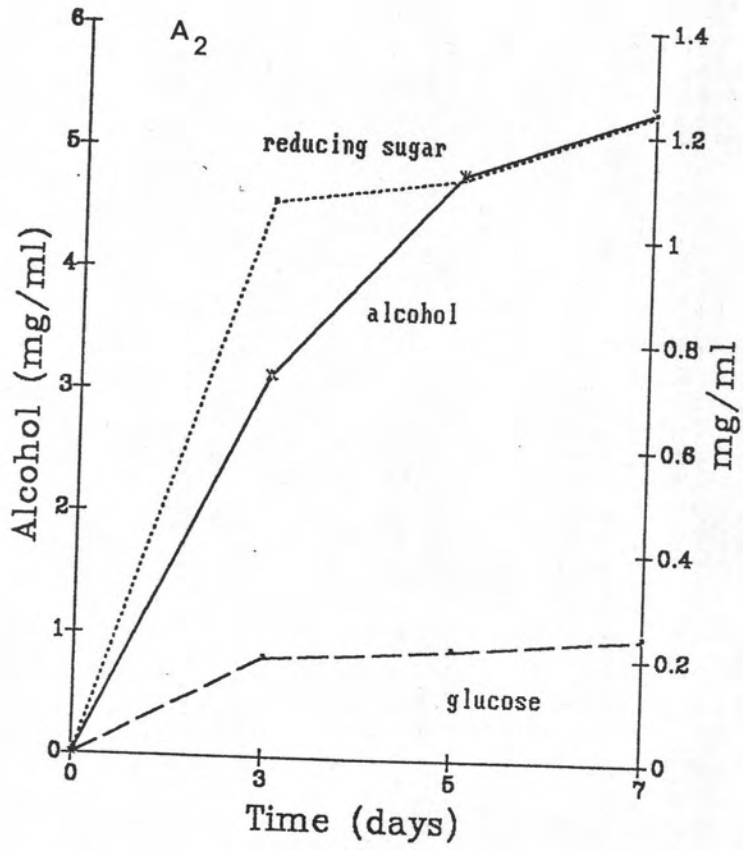
การเปลี่ยนแปลงของ	วันเริ่มต้น	3 วัน	5 วัน	7 วัน
ปริมาณแอลกอฮอล์ มก./มล.	0	1.58	2.13	3.74
ปริมาณแอลกอฮอล์ ก./ก.	0	0.053	0.071	0.125
ปริมาณน้ำตาลกลูโคส มก./มล.	0	3.76	4.19	5.08
ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ มก./มล.	0	7.05	7.53	8.90
จำนวนเซลล์	3×10^9	7.0×10^7	2.8×10^7	4.5×10^6
pH	4.0	4.36	4.36	4.36

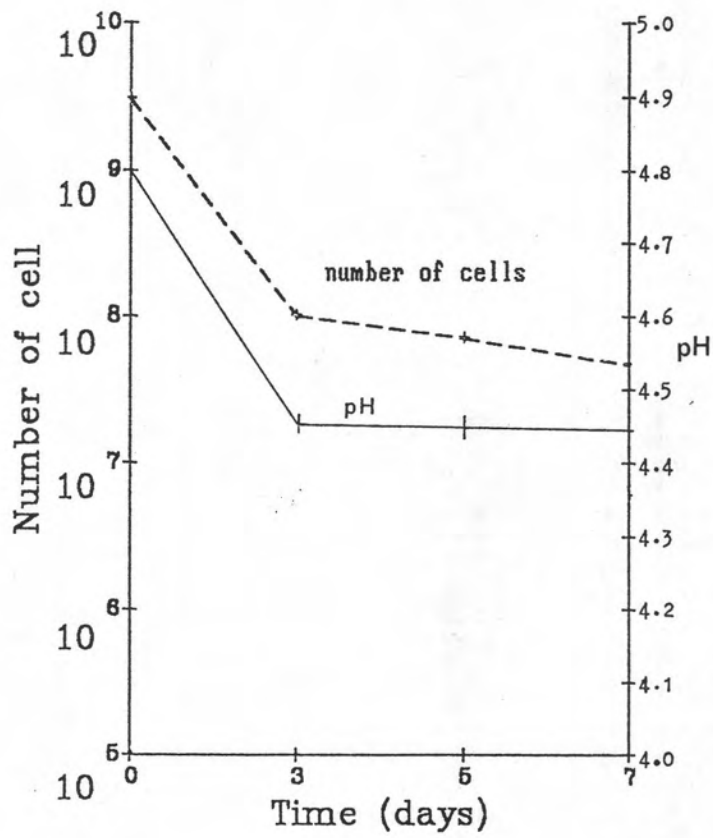
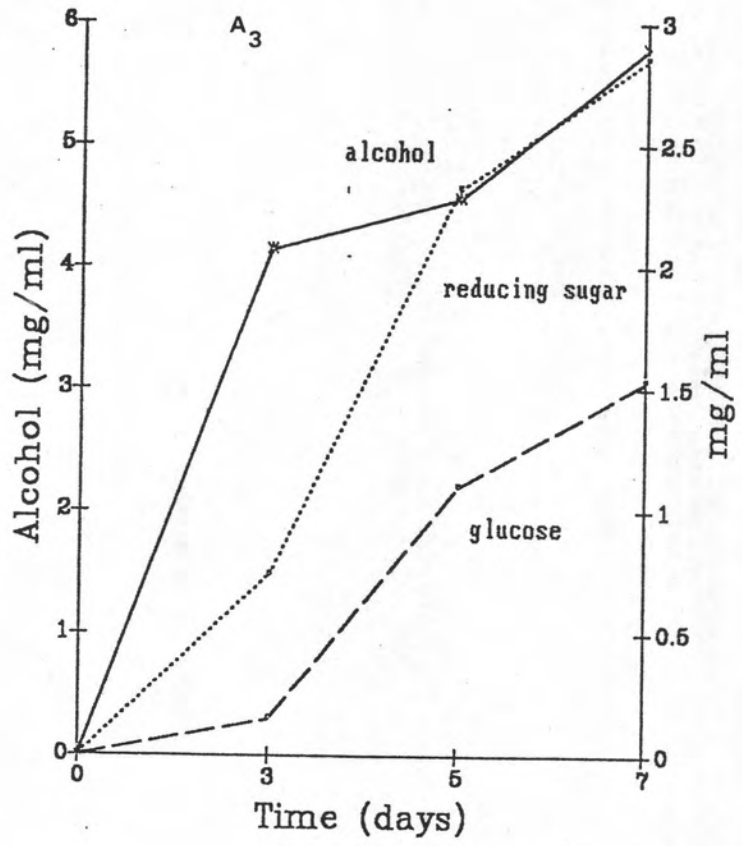
ตารางที่ 4.28 ผลการหมักแอลกอฮอล์โดยใช้การเลี้ยงไฮปานเป็นวัสดุหมักกับเอนไซม์เซลลูเลส
 ที่ผลิตจากเชื้อรา isolate ที่ 13 (Botryotrichum sp.) ใช้ยีสต์
C.brassicae IFO 1664

การเปลี่ยนแปลงของ	วันเริ่มต้น	3 วัน	5 วัน	7 วัน
ปริมาณแอลกอฮอล์ มก./มล.	0	3.43	6.08	6.48
ปริมาณแอลกอฮอล์ ก./ก.	0	0.114	0.203	0.216
ปริมาณน้ำตาลกลูโคส มก./มล.	0	0.065	0.09	0.09
ปริมาณน้ำตาลรีดิวัซ มก./มล.	0	0.498	0.811	0.831
จำนวนเซลล์	3×10^9	1.0×10^8	7.1×10^7	4.7×10^7
pH	4.8	5.00	5.00	5.00

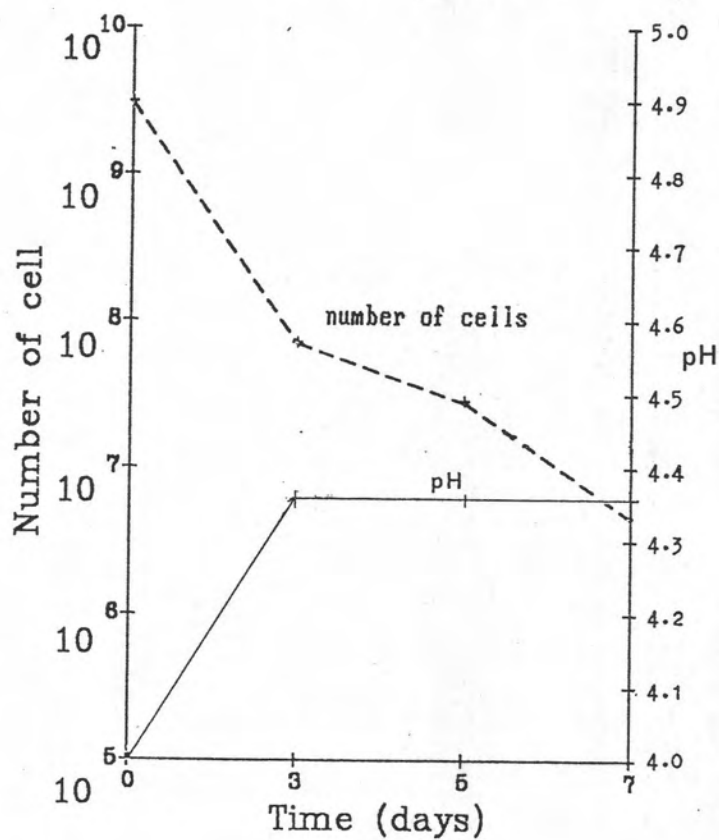
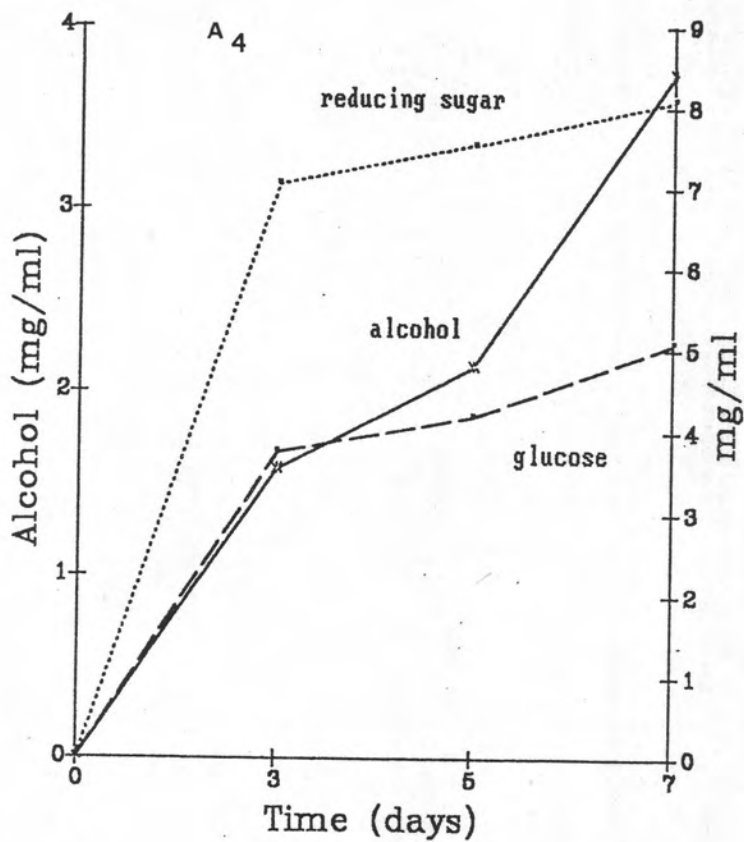

กราฟที่ 4.1

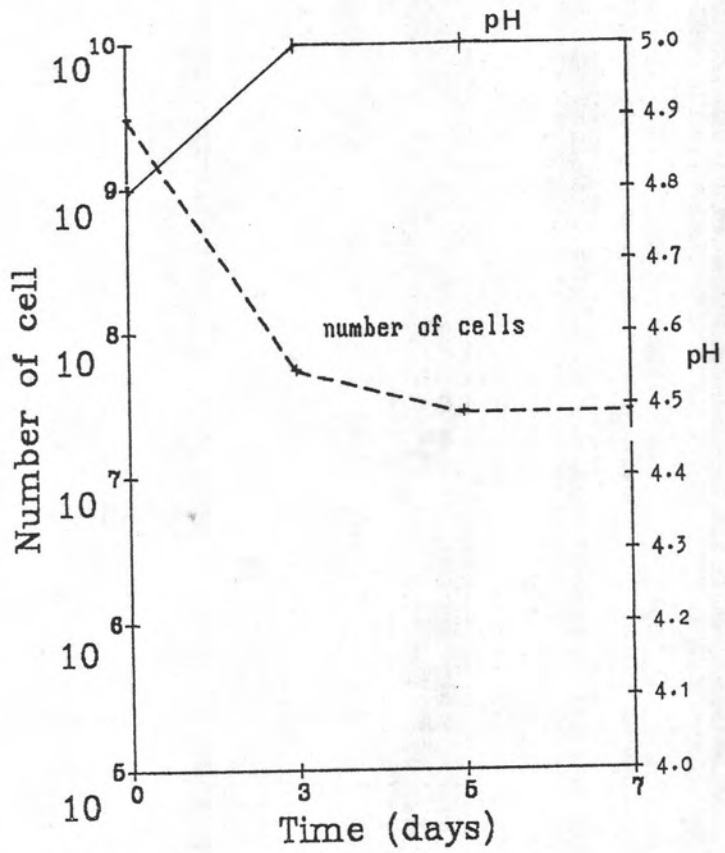
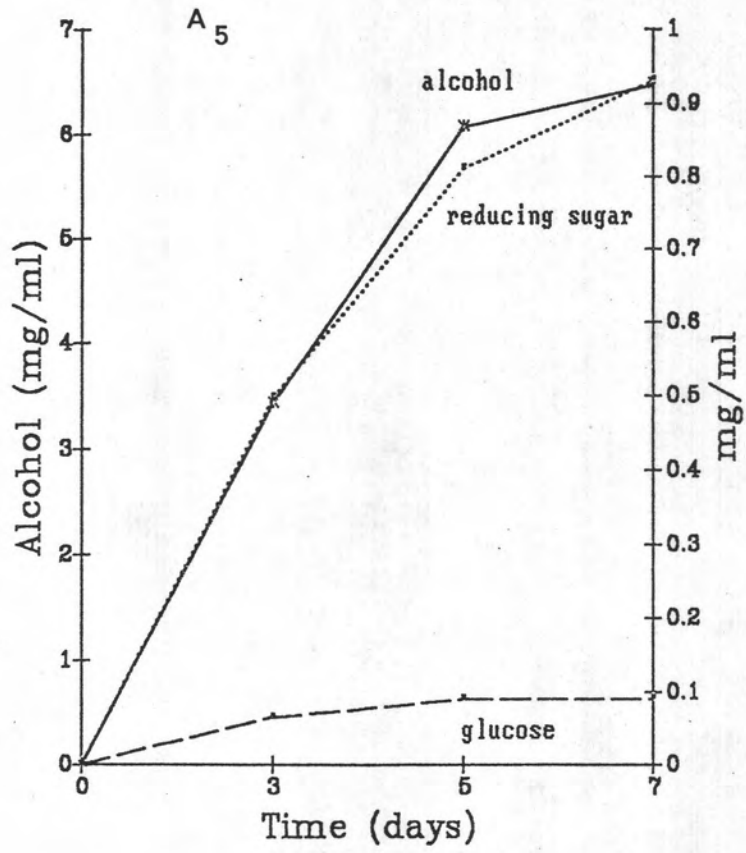

กราฟที่ 4.3

กราฟที่ 4.4

กราฟที่ 4.5